

[4313] – 1

Seat No.	
-------------	--

First Year M.A.M.C.J. Examination, 2013
PRINCIPLES OF COMMUNICATION AND MASS COMMUNICATION
(Paper – I)

Time : 3 Hours

Max. Marks : 75

Instruction: Figures to the ***right*** indicate full marks.

1. Define the term Communication. Explain the elements and the process of Communication. 15
OR
What are the characteristics of Communication ? 15
2. Explain the Lasswel's Communication Model. 15
OR
Explain the characteristics of inter-personal relationship. Discuss its significance in our life. 15
3. Write short notes (**any two**) : 15
 - a) Message
 - b) Barriers in Communication
 - c) Social Media
 - d) Different Types of Communication.
4. "Mass Communication is message communicated through a mass medium to large number of people". Explain. 15
OR
Explain the concept "Mass" and "Mass Media. How do Political leaders influence people ? 15
5. Write short notes (**any two**) : 15
 - a) Non- verbal communication
 - b) The changing language of Newspaper
 - c) Global Village
 - d) Informative Speech.

P.T.O.

मराठी रूपांतर

सूचना : उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

१. संज्ञापनाची व्याख्या सांगून त्याचे घटक व प्रक्रिया स्पष्ट करा. १५
किंवा
संज्ञापनाची वैशिष्ट्ये विशद करा. १५
२. लासवेलचे संज्ञापन प्रतिमान स्पष्ट करा. १५
किंवा
आंतर-व्यक्तीसंबंधाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. आपल्या जीवनातील त्यांचे महत्त्व काय, यावर चर्चा करा. १५
३. टीपा लिहा (कोणत्याही दोन) : १५
अ) संदेश
ब) संज्ञापनातील अडथळे
क) सामाजिक माध्यमे (सोशल मीडिया)
ड) संज्ञापनाचे विविध प्रकार.
४. 'जनमाध्यमाच्याद्वारे असंख्य लोकांपर्यंत दिला जाणारा संदेश म्हणजे जनसंवाद' स्पष्ट करा. १५
किंवा
'जन' व 'जन माध्यम' या संज्ञा स्पष्ट करा. राजकीय नेते लोकांवर कसा प्रभाव पाडतात, ? ते स्पष्ट करा. १५
५. टीपा लिहा (कोणत्याही दोन) : १५
अ) निःशब्द संज्ञापन
ब) वृत्तपत्रांची बदलती भाषा
क) विश्वग्राम / वैश्विक खेडे
ड) माहितीपूर्ण भाषण.

[4313] – 2

Seat No.	
-------------	--

First Year M.A.M.C.J. Examination, 2013
DEVELOPMENT OF MEDIA
(Paper – II)

Time : 2 Hours

Max. Marks : 50

Instruction : Figures to the right indicate full marks.

1. Describe, how the initial tone of the Newspapers in India was reformist ? **15**

OR

Enlist the official press laws from 1799 to 1878 in British ruled India. Explain the provisions of any three laws. **15**

2. Explain the changing nature of Journalism in the 21st century. **15**

OR

Explain the brief history of Radio and Television in India. **15**

3. Write short notes (**any four**) : **20**

1) NFDC

2) Mahatma Gandhi

3) Buckingham

4) Bhaskar Group

5) People's Daily

6) Lokmanya Tilak.

P.T.O.

मराठी रूपांतर

सूचना : उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

१. सुरुवातीच्या काळात भारतीय वृत्तपत्रांचा सूर सुधारणावादी कसा होता ? वर्णन करा. १५
- किंवा
- ब्रिटिशशासित भारतामध्ये सन १७९९ ते १८७८ या कालावधीत करण्यात आलेल्या वृत्तपत्र कायद्यांची यादी करा. कोणत्याही तीन कायद्यांच्या तरतुदी स्पष्ट करा ? १५
२. एकविसाव्या शतकातील पत्रकारितेचे बदलते स्वरूप स्पष्ट करा. १५
- किंवा
- भारतातील नभोवाणी आणि दूरचित्रवाणीचा इतिहास स्पष्ट करा. १५
३. टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : २०
- अ) राष्ट्रीय चित्रपट विकास महामंडळ
- ब) महात्मा गांधी
- क) बकिंगहॅम
- ड) भास्कर समूह
- इ) पीपल्स डेली
- फ) लोकमान्य टिळक.
-

[4313] – 25

Seat No.	
-------------	--

Second Year M.A. M.C.J. Examination, 2013
Paper – V : COMMUNICATION RESEARCH

Time : 3 Hours

Max. Marks : 75

Instruction : Figures to the ***right*** indicate ***full*** marks.

1. Assume that you are the editor of an Evening newspaper faced with a declining circulation. What types of research project could you conduct to help increase your readership ? Describe. **15**
OR
Suggest ethical guidelines that a researcher should follow. **15**
2. Explain why it is necessary to study effects of mass media on its audience. Explain in detail. **15**
OR
What is Research ? Explain eight steps involved in research process with suitable examples. **15**
3. Discuss problems affecting media research in India. **15**
OR
What is content analysis ? What are its uses ? Explain steps involved in content analysis. **15**
4. Prepare a preliminary research design for any one of the following research topics : (research design must contain a brief note on relevance/importance of topic, research method to be used, sample size and sampling method, time and money estimates).
a) Effect of TV on children
b) Communication strategy of a 'House Journal'
c) Audience perception of 'breaking news'
d) Portrayal of politicians in Hindi films. **15**

P.T.O.

5. Write short notes (any three) :

15

- a) Applied Research
- b) Non Probability Sampling
- c) Scientific Research
- d) Observation
- e) Bibliography.

मराठी रूपांतर

सूचना : उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

१. कल्पना करा, तुम्ही एक अशा सायंदैनिकाचे संपादक आहात, ज्याचा खप कमी होतो आहे. अशा परिस्थितीमध्ये तुम्ही खप पाढविण्याकरिता कोणत्या प्रकारचा संशोधन प्रकल्प राबवाल ? याचे वर्णन करा.

१५

किंवा

संशोधकाने अनुसरावीत अशी मार्गदर्शक तत्त्वे सुचवा.

१५

२. प्रसारमाध्यमांना त्यांच्या ग्राहकांवर होणाऱ्या परिणामांचा अभ्यास करणे का आवश्यक आहे ? सविस्तर विवेचन करा.

१५

किंवा

संशोधन म्हणजे काय ? संशोधन प्रक्रियेच्या आठ टप्प्यांचे उदाहरणसहीत स्पष्ट करा.

१५

३. भारतात माध्यम संशोधनात येणाऱ्या अडचणींची चर्चा करा.

१५

किंवा

आशय विश्लेषण म्हणजे काय ? आशय विश्लेषणाच्या विविध टप्प्यांचे उदाहरणासह स्पष्टीकरण करा.

१५

४. खालीलपैकी कोणत्याही एका विषयाचे संशोधन करण्यासाठी संशोधन आराखडा तयार करा. (या आराखड्यात पुढील बाबी असणे आवश्यक-विषयाचे महत्त्व, समर्पकता, संशोधन पद्धत, नमुन्याचा आकार आणि नमुना निवड पद्धत, वेळ आणि खर्च यांचा अंदाज).

अ) दूरचित्रवाणीचा बालकांवर होणारा परिणाम

ब) गृहपत्रिकेची संज्ञापन रणनीती

क) ब्रेकिंग न्यूजचे ग्राहकांचे आकलन

ड) हिंदी चित्रपटातील राजकारण्यांचे चित्रण.

१५

५. टीपा लिहा (कोणतेही तीन) :

१५

अ) उपयोजित संशोधन

ब) असंभाव्यता नमुना निवड पद्धती

क) वैज्ञानिक संशोधन

ड) निरीक्षण

इ) संदर्भसूची.

[4313] – 26

Seat No.	
-------------	--

Second Year M.A.M.C.J. Examination, 2013
Paper – VI : CURRENT AFFAIRS

Time : 2 Hours

Max. Marks : 50

Instruction : Figures to the right indicate full marks.

1. "Union Budget 2013 has stressed on the rural development". Explain this statement with provisions. 15

OR

What are the reasons behind the 'Drought in Maharashtra' ? Suggest remedies to overcome it. 15

2. The new Anti-Rape Act will overcome the problem of sexual violence against women. State your opinion. 15

OR

Compare Narendra Modi and Rahul Gandhi as Prime-Ministerial candidates for next Loksabha elections. 15

3. Write short notes on (**any four**) : 20

- a) Usha Jadhav and Vikram Gokhale
- b) Indo-Pak Relations
- c) Barak Obama
- d) Rahi Sarnobat
- e) Aam Aadmi Party
- f) Tamil Issue.

P.T.O.

मराठी रूपांतर

सूचना : उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

१. “केंद्रीय अर्थसंकल्प २०१३ ने ग्रामीण विकासावर भर दिला आहे”. हे विधान तरतुदींसह स्पष्ट करा. १५
- किंवा
- महाराष्ट्रातील तीव्र दुस्काळाची कारणे कोणती ? समस्या सोडविण्यासाठी मार्ग सुचवा. १५
२. महिलांविरुद्धच्या लैंगिक हिंसाचाराच्या समस्येवर बलात्कार विरोधी नवा कायदा मान करेल, असे तुम्हाला वाटते काय ? तुमचे मत मांडा. १५
- किंवा
- आगामी लोकसभा निवडणुकीसाठी पंतप्रधानपदाचे उमेदवार म्हणून नरेंद्र मोदी आणि राहुल गांधी यांची तुलना करा. १५
३. टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : २०
- अ) उषा जाधव आणि विक्रम गोखले
- ब) भारत-पाक संबंध
- क) बराक ओबामा
- ड) राही सरनोबत
- इ) आम आदमी पार्टी
- फ) तमिळ प्रश्न.

[4313] – 10

Seat
No.

First Year M.A. M.C.J. Examination, 2013
Paper – X : MEDIA LAWS AND ETHICS

Time : 2 Hours

Max. Marks : 50

Instructions : *Figures to the right indicate full marks.*

1. What type of precautions are necessary while writing news items regarding elections ? 15

OR

Give the legal provisions in Copy Right Act. Do you think illegally copying Books and CDs has adversely affected the business revenue ? 15

2. Do you think that media affects the opinion of people ? Taking sides sometimes make or unmake the credibility of newspaper. Explain with examples. 15

OR

What are the basic principles of Journalism ? Do you think that Journalists abide by these principles or they have some professional limitations. 15

3. Write short notes (**any four**) : 20

- a) Press Council of India
- b) Media self regulation
- c) Importance of the Right to Information Act
- d) Anti Defamation Act
- e) Freedom of Expression
- f) PRB Act.

P.T.O.

मराठी रूपांतर

सूचना : उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

१. निवडणूकविषयक बातम्या लिहिताना कोणती पथ्ये पाळणे आवश्यक असते ? ते स्पष्ट करा. १५

किंवा

कॉपीराईट कायद्यातील तरतुदी सांगा. कॉपीमुळे पुस्तके व सीडी व्यवसायावर अनिष्ट परिणाम होत आहे, असे तुम्हाला वाटते काय ? १५

२. माध्यमांचा जनमतावर प्रभाव पडतो, असे तुम्हाला वाटते काय ? बाजू घेऊन लिखाण करण्याने वृत्तपत्राची प्रतिमा घडू किंवा मोडू शकते, हे विधान उदाहरणांसह स्पष्ट करा. १५

किंवा

पत्रकारितेची मूलतत्त्वे कोणती ? पत्रकार ती पाळतात असे वाटते की, त्यात त्यांना काही व्यावसायिक मर्यादा आहेत, यावर चर्चा करा. १५

३. टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : २०

अ) प्रेस काऊन्सिल ऑफ इंडिया (भारतीय वृत्तपत्र परिषद)

ब) मीडिया सेल्फ रेग्युलेशन (माध्यमांचे स्वयंनिर्बंध)

क) माहिती अधिकार कायद्याचे महत्व

ड) बदनामी विरोधी कायदा

ई) अभिव्यक्ती स्वातंत्र्य

फ) पीआरबी कायदा.

[4313] – 11

Seat No.	
-------------	--

First Year M.A.M.C.J. Examination, 2013
Paper – XI : MEDIA MANAGEMENT AND PRODUCTION

Time : 2 Hours

Max. Marks : 50

Instruction: Figures to the ***right*** indicate ***full*** marks.

1. In newspaper industry due to cut throat competition increasing its price is difficult, to make up the losses incurred due to the gap between production price and sale price industry is dependent on income from Advertisements. Explain with examples. 15

OR

Elaborate functioning of Editorial Department and explain in brief how it works in co-operation with other departments like Advertising and Circulation ? 15

2. In modern times the revenue of Newspaper is decreasing day by day, so many newspapers started their Online editions. Give your new ideas about business model. 15

OR

The Design and Layout of a newspaper has more importance but support of good content is necessary. Explain. 15

3. Write short notes **(any four)** : 20
- a) Cross Media Ownerships
 - b) ABC-Audit Bureau Circulation
 - c) Use of Mobile Phones in Newspapers
 - d) Contract system
 - e) Price War
 - f) Readership Surveys.

P.T.O.

मराठी रूपांतर

सूचना : उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

१. वृत्तपत्र व्यवसायातील जीवघेण्या स्पर्धेमुळे वृत्तपत्रांची किंमत फार वाढवता येत नाही. त्यामुळे उत्पादन खर्च व विक्री किंमत यातील फरकामुळे होणारा तोटा भरून काढण्यासाठी, शेवटी जाहिरातदारांवर अवलंबून राहावे लागते. हे विधान स्पष्ट करा. १५

किंवा

वृत्तपत्रातील संपादकीय विभागाचे काम स्पष्ट करा. हा विभाग वितरण व जाहिरात विभागाबरोबर कशा प्रकारे सहकार्य करत असतो ? १५

२. आधुनिक काळात वृत्तपत्रांचा महसूल दिवसेंदिवस कमी होत आहे. त्यामुळे काही वृत्तपत्रांनी ऑनलाईन आवृत्त्या सुरू केल्या. या व्यावसायिक प्रारुपाबाबत तुमच्या नव्या कल्पना स्पष्ट करा. १५

किंवा

वृत्तपत्रात डिझाईन व लेआऊट (मांडणी) महत्त्वाची असते, पण त्याला सकस आशयाची जोड असणे गरजेचे असते. हे विधान सोदाहरण स्पष्ट करा. १५

३. टीपा लिहा (केवळ ४) :

२०

- अ) आंतर माध्यम मालकी
- ब) ऑडिट ब्युरो ऑफ सर्क्युलेशन (एबीसी)
- क) न्यूसपेपरला मोबाईल फोन ची उपयुक्तता
- ड) कंत्राटी पद्धत
- इ) किंमत युद्ध
- फ) वाचक पाहणी.

[4313] – 21

Seat No.	
-------------	--

Second Year M.A. M.C.J. Examination, 2013
Paper – I : ADVANCED REPORTING AND EDITING

Time : 3 Hours

Max. Marks : 75

Instruction : Figures to the **right** indicate **full** marks.

1. Critically examine the factors responsible for survival of print media against electronic media. 15
OR
Explain how TV and Internet have revolutionalised News Reporting. 15
2. Campaigning for Municipal Corporation Elections has entered the last phase. Write a newsletter on present scenario. 15
OR
Do you think that reporting of today's Newspapers and Television news channels is objective ? Give your impartial opinion. 15
3. Do you think that reporters emphasis on interpretative reporting than balanced and objective ? Comment. 15
OR
What are new tools available for reporters ? How these tools are used ? 15
4. Review the changing role of Newspaper's Editor on background of competition. 15
OR
Examine the impact of Technology on Newsroom. 15
5. Write short notes (**any three**) : 15
 - a) Erased Deadlines
 - b) Credibility
 - c) Investigative Reporting
 - d) Readership survey
 - e) Paid News.

P.T.O.

मराठी रूपांतर

सूचना : उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

१. इलेक्ट्रॉनिक माध्यमांसमोर मुद्रित माध्यमे टिकून राहिली, यामागे कारणीभूत असलेल्या घटकांचे सटीक परीक्षण करा. १५

किंवा

दूरचित्रवाणी आणि इंटरनेटने वार्ताकनात क्रांतीकारी बदल कसे घडवून आणले ? स्पष्ट करा. १५
२. महापालिका निवडणुकांचा प्रचार अंतिम टप्प्यात पोहोचला आहे. सद्यस्थितीवर एक वार्तापत्र लिहा. १५

किंवा

आजची वृत्तपत्रे आणि वृत्तवाहिन्या यांचे वार्ताकन वस्तुनिष्ठ आहे, असे तुम्हास वाटते काय ? तुमचे निष्पक्ष मत मांडा. १५
३. समतोल आणि वस्तुनिष्ठ वार्ताकनापेक्षा बातमीदार विश्लेषणात्मक वार्ताकनावर जोर देतात, असे तुम्हाला वाटते काय ? भाष्य करा. १५

किंवा

बातमीदारांसाठी उपलब्ध असलेली नवी साधने कोणती ? त्यांचा वापर कसा केला जातो ? १५
४. स्पर्धेच्या पार्श्वभूमीवर वर्तमानपत्राच्या संपादकाच्या बदलत्या भूमिकेचा आढावा घ्या. १५

किंवा

‘तंत्रज्ञानाचा वार्ताकक्षावर पडलेला प्रभाव’, याचे परीक्षण करा. १५
५. टीपा लिहा (कोणत्याही तीन) : १५
 - अ) पुसलेल्या डेडलाईन्स
 - ब) विश्वासार्हता
 - क) शोध वार्ताकन
 - ड) वाचक सर्वेक्षण
 - इ) पेड न्यूज.

[4313] – 22

Seat No.	
-------------	--

Second Year M.A. M.C.J. Examination, 2013
Paper – II : RADIO JOURNALISM AND PRODUCTION

Time : 2 Hours

Max. Marks : 50

Instruction: Figures to the ***right*** indicate ***full*** marks.

1. Discuss the importance of sound in Radio Productions. Give suitable examples. **15**

OR

What do you understand by the term Sound Editing ? Discuss the new technology being used for Radio productions. **15**

2. What are the qualities of a good news Radio reporter ? Explain the role and functions of a reporter in a News Bulletin Production. **15**

OR

Discuss the various format of radio programs. Give suitable example. **15**

3. Write short notes (**any four**) : **20**

- a) Digital Recording
- b) Interview in Studio
- c) Radio Jockey
- d) Audience survey
- e) Radio spot/commercials
- f) Radio speech.

P.T.O.

मराठी रूपांतर

सूचना : उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

१. नभोवाणी कार्यक्रमांमध्ये 'ध्वानी' चे महत्त्व सोदाहरण स्पष्ट करा. १५

किंवा

ध्वनी संकलन म्हणजे काय ? ध्वनी संकलनासाठी वापरण्यात येणाऱ्या नवीन तंत्रज्ञानाची माहिती द्या. १५

२. नभोवाणी वार्ताहराची गुणसंपदा स्पष्ट करा. तसेच नभोवाणी वार्तापत्राच्या निर्मितीमध्ये वार्ताहराची भूमिका तसेच कार्ये स्पष्ट करा. १५

किंवा

नभोवाणी कार्यक्रमांचे विविध प्रकार सोदाहरण स्पष्ट करा. १५

३. टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : २०

१) डिजिटल रेकॉर्डिंग

२) स्टुडिओतील मुलाखत इंटरव्ह्यू

३) नभोवाणी वार्ताकक्ष

४) श्रोता पाहणी

५) वार्ताहराची गुणसंपदा

६) नभोवाणी भाषण

[4313] – 23

Seat No.	
-------------	--

Second Year M.A. M.C.J. Examination, 2013
Paper – III : TELEVISION JOURNALISM AND PRODUCTION

Time : 2 Hours

Max. Marks : 50

Instruction : Figures to the right indicate full marks.

1. Discuss the nature and organizational structure of a Television Newsroom. **15**

OR

Explain the organizational set up of Doordarshan. **15**

2. What are the qualities of a good news anchor ? Explain the role and functions of an anchor in a News Bulletin production. **15**

OR

Discuss the various formats of Television Programmes. Give proper examples. **15**

3. Write short notes (**any four**) : **20**

- a) Script Writing
- b) Electronic News Gathering
- c) Visual Thinking
- d) Video Editing
- e) TRP
- f) Breaking News.

P.T.O.

मराठी रूपांतर

सूचना : उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

१. दूरचित्रवाणी वार्ताकक्षाचे स्वरूप आणि रचना स्पष्ट करा. १५
- किंवा
- दूरदर्शनची संघटनात्मक रचना स्पष्ट करा. १५
२. चांगल्या दूरचित्रवाणी निवेदकाची गुणसंपदा स्पष्ट करा. तसेच बातमीपत्रामधील त्याची भूमिका आणि कार्य स्पष्ट करा. १५
- किंवा
- दूरचित्रवाणी कार्यक्रमाच्या विविध प्रकारांची सोदाहरण माहिती द्या. १५
३. टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : २०
- अ) स्क्रिप्ट रायटिंग (संहिता लेखन)
- ब) इलेक्ट्रॉनिक न्यूज गॅदरिंग
- क) विज्युअल थिंकिंग (दृश्य विचार)
- ड) व्हिडिओ एडिटिंग
- इ) टी आर पी
- फ) ब्रेकिंग न्यूज.

[4313] – 24

Seat No.	
-------------	--

Second Year M.A. M.C.J. Examination, 2013
Paper – IV : APPLIED MARKETING AND CORPORATE
COMMUNICATION

Time : 2 Hours

Max. Marks : 50

Instruction : Figures to the ***right*** indicate ***full*** marks.

1. Discuss various aspects of an Ad copy for radio, television and print media. **15**
OR
Critically examine the significant characteristics of an Ad copy. **15**
2. Explain difference between Internal and External Public Relations. **15**
OR
Explain nature and role of Public Relations. **15**
3. Write short notes (**any four**) : **20**
 - a) Press Conference
 - b) Unit of Ad copy
 - c) Creative aspects of an Ad copy
 - d) House Journal
 - e) P.R. Through Exhibitions
 - f) Financial Advertisements.

P.T.O.

मराठी रूपांतर

सूचना : उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शावितात.

१. नभोवाणी, दूरचित्रवाणी आणि मुद्रित माध्यमांसाठी जाहिरात मसुद्याच्या (कॉपी) विविध बाबींची चर्चा करा. १५
- किंवा
- जाहिरात मसुद्याच्या (कॉपी) महत्त्वपूर्ण वैशिष्ट्यांचे सटीक परीक्षण करा. १५
२. अंतर्गत आणि बहिर्गत जनसंपर्क, यातील फरक स्पष्ट करा. १५
- किंवा
- जनसंपर्काचे स्वरूप आणि भूमिका स्पष्ट करा. १५
३. टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : २०
- अ) पत्रकार परिषद
- ब) जाहिरात मसुद्याचे (कॉपी) घटक
- क) जाहिरात मसुद्याच्या (कॉपी) सर्जनशील बाबी
- ड) गृहपत्रिका
- इ) प्रदर्शनांद्वारे जनसंपर्क
- फ) आर्थिक जाहिराती.

[4313] – 27

Seat No.	
-------------	--

Second Year M.A.M.C.J. Examination, 2013
Paper – VII : DEVELOPMENT COMMUNICATION

Time : 2 Hours

Max. Marks : 50

Instruction: Figures to the ***right*** indicate ***full*** marks.

1. Elaborate the concept of Development. State the difference between Development and Growth. Give examples. **15**

OR

Explain the role of communication in Development process. **15**

2. How community radio can become an important instrument for the Development of neglected community ? **15**

OR

Discuss any two developmental issues confronting India. **15**

3. Write short notes (**any four**) : **20**

- a) Panchayat Raj
- b) Folk Media
- c) Non-Government Organizations (NGOs)
- d) Self Reliance
- e) Developing society
- f) Rural Development.

P.T.O.

मराठी रूपांतर

सूचना : उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

१. विकासाची संकल्पना स्पष्ट करा. विकास आणि वाढ यातील फरक सांगा. उदाहरणे द्या. १५
- किंवा
- विकास प्रक्रियेत संज्ञापनाची भूमिका स्पष्ट करा. १५
२. दुर्लक्षित समुदायाच्या विकासासाठी कम्युनिटी रेडिओ महत्त्वाचे साधन कसे बनू शकते ? १५
- किंवा
- भारताला सताविणाऱ्या कोणत्याही दोन विकासविषयक प्रश्नांची चर्चा करा. १५
३. टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : २०
- अ) पंचायत राज
- ब) लोक माध्यमे
- क) बिनसरकारी (स्वयंसेवी) संस्था
- ड) स्वावलंबन
- ई) विकसनशील समाज
- फ) ग्रामीण विकास.

Seat No.	
-------------	--

Second Year M.A. M.C.J. Examination, 2013
Paper – VIII : (C) FILM APPRECIATION

Time : 2 Hours

Max. Marks : 50

Instruction: Figures to the ***right*** indicate ***full*** marks.

1. A lot of people love cinema because they find it a way of expressing themselves.
Do you agree with this statement ? Why ? Elaborate in detail. **15**

OR

Cinema is a mirror of the society. Justify this statement with suitable examples. **15**

2. What do you understand by Indian Parallel Cinema ? Explain in detail with proper examples. **15**

OR

Express your views about Indian Regional Cinema. Elaborate with suitable examples. **15**

3. Write short notes (**any four**) : **20**

- a) World Cinema
- b) Dialogue Writing
- c) Satyajit Ray
- d) NFDC
- e) Film Society Movement
- f) Parallel Cinema.

मराठी रूपांतर

सूचना : उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

१. खूप लोकांना सिनेमा आवडतो. कारण त्यांना त्यांच्या भावनांच्या प्रकटीकरणाचे ते एक माध्यम वाटते. या विधानाशी तुम्ही सहमत आहात का ? सोदाहरण स्पष्ट करा. १५
- किंवा**
- चित्रपट हा समाजाचा आरसा आहे, हे विधान सोदाहरण स्पष्ट करा. १५
२. भारतीय समांतर चित्रपट म्हणजे काय ? सोदाहरण स्पष्ट करा. १५
- किंवा**
- भारतीय प्रादेशिक चित्रपटांविषयीचे तुमचे विचार योग्य उदाहरणांसह मांडा. १५
३. टीप लिहा (कोणत्याही चार) : २०
- अ) जागतिक चित्रपट
- ब) संवाद लेखन
- क) सत्यजित रे
- ड) एन एफ डी सी (राष्ट्रीय चित्रपट विकास महामंडळ)
- इ) फिल्म सोसायटी मुव्हमेंट
- फ) समांतर चित्रपट.
-

[4313] – 3

Seat No.	
-------------	--

First Year M.A.M.C.J. Examination, 2013
Paper – III
NEWS REPORTING AND WRITING

Time : 2 Hours

Max. Marks : 50

Instruction: Figures to the ***right*** indicate ***full*** marks.

1. "Reporting is the staple diet of Journalism". Elaborate. **15**

OR

Explain functions, qualities, rights and responsibilities of a reporter. **15**

2. What are the salient features of Parliament Reporting ? Discuss in detail. **15**

OR

Write a news story on **any one** of the following.

a) Resignation of Railway Minister.

b) Hundreth century of Sachin Tendulkar.

3. Write short notes (**any four**) : **20**

a) Source

b) Lead

c) News Values

d) Crime beat

e) Interviewing Techniques

f) Press Conference.

P.T.O.

मराठी रूपांतर

सूचना : उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

१. 'बातमीदारी हेच पत्रकारितेचे मुख्य अन्न आहे'. विशद करा. १५

किंवा

बातमीदाराची कार्ये, गुण, हक्क आणि जवाबदारी स्पष्ट करा. १५

२. संसद बातमीदारीची ठळक वैशिष्ट्ये कोणती ? सविस्तर चर्चा करा. १५

किंवा

खालीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर बातमी लिहा.

अ) रेल्वेमंत्र्याचा राजीनामा.

ब) सचिन तेंडुलकरचे महाशतक.

३. टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : २०

अ) बातमीचा स्रोत

ब) शिरोभाग (लीड)

क) बातमी मूल्ये

ड) गुन्हेगारीची बातमी

ई) मुलाखत तंत्रे

फ) पत्रकार परिषद.

[4313] – 4

Seat No.	
-------------	--

First Year M.A. M.C.J. Examination, 2013
Paper – IV : EDITING

Time : 2 Hours

Max. Marks : 50

Instruction : Figures to the ***right*** indicate ***full*** marks.

1. Do you agree that the Editor is the conscience keeper of the society ? Justify your viewpoints. 15

OR

Advanced Technology has changed the editing process of a Newspaper. Do you agree ? Justify. 15

2. News Editor plays a role of a 'Gate-Keeper'. Do you agree ? Express your opinion. 15

OR

Discuss on Editing of Sunday Supplements with examples. 15

3. Write short notes (**any four**) : 20

a) Sub-Editor

b) Style Book

c) Photo Editing

d) Vertical layout

e) Editorial Department

f) Page Maker.

P.T.O.

मराठी रूपांतर

सूचना : उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शावितात.

१. संपादक हा समाजाच्या सदसद्विवेकाचा रक्षणकर्ता असतो, हे म्हणणे तुम्हाला पटते काय ? तुमच्या मुद्यांचे समर्थन करा. १५

किंवा

प्रगत तंत्रज्ञानाने वर्तमानपत्राच्या संपादनाची प्रक्रिया बदलली आहे, तुम्ही सहमत आहात ? समर्थन करा. १५

२. 'वृत्तसंपादक द्वारपालाची भूमिका बजावतो', हे विधान तुम्हाला पटते काय ? तुमचे मत मांडा. १५

किंवा

'रविवार पुरवण्यांचे संपादन', यावर उदाहरणांसह चर्चा करा. १५

३. टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : २०

अ) उपसंपादक

ब) शैली पुस्तिका

क) छायाचित्र संपादन

ड) उभी मांडणी

इ) संपादकीय विभाग

फ) पेजमेकर.

[4313] – 5

Seat No.	
-------------	--

First Year M.A.M.C.J. Examination, 2013
Paper – V : WRITING FOR PRINT MEDIA

Time : 2 Hours

Max. Marks : 50

Instruction : Figures to the ***right*** indicate ***full*** marks.

1. What is difference between News and Feature ? Explain in detail. **15**

OR

What are the characteristics of media language ? Explain in detail. **15**

2. Write an editorial on **any one** of the following : **15**

a) Union Budget – 2012-13

b) Results of Assembly Elections – 2012.

OR

Do you think that the 'Letters to the Editor' column is still important in New Media Age ? Express your views. **15**

3. Write short notes (**any four**) : **20**

a) Column Writing

b) Election News Letter

c) Re-Writing

d) Editor as Thinker

e) Selection of Topic

f) Life style.

P.T.O.

मराठी रूपांतर

सूचना : उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

१. बातमी आणि वृत्तलेख यातील फरक कोणता ? सविस्तर स्पष्ट करा. १५
किंवा
माध्यमांच्या भाषेची वैशिष्ट्ये कोणती ? सविस्तर स्पष्ट करा. १५
२. खालीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर अग्रलेख लिहा. १५
अ) केंद्रीय अर्थसंकल्प : २०१२-१३
ब) विधानसभा निवडणूक निकाल : २०१२.
किंवा
नवमाध्यमांच्या युगात 'संपादकांना पत्रे' हा स्तंभ अद्यापही महत्त्वाचा आहे, असे तुम्हाला वाटते काय ? तुमचे विचार मांडा. १५
३. टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : २०
अ) स्तंभलेखन
ब) निवडणूक वार्तापत्र
क) पुनर्लेखन
ड) संपादक एक विचारवंत
इ) विषयाची निवड
फ) जीवनशैली.

[4313] – 6

Seat No.	
-------------	--

First Year M.A. M.C.J. Examination, 2013
Paper – VI : INTRODUCTION TO ELECTRONIC MEDIA

Time : 3 Hours

Max. Marks : 75

Instruction : Figures to the ***right*** indicate ***full*** marks.

1. Explain the difference between Public Service Broadcasting and Private Commercial Radio in India, in terms of programming patterns. Give some examples. (15)

OR

Do you think that Radio is still a powerful medium in India ? Justify your viewpoints with examples. (15)

2. Write short notes. (**any two**) (10)
- a) Vividh Bharati
 - b) F.M. Channels
 - c) Running Commentary
 - d) News Bulletins.

3. Examine the credibility of 24 Hours News Channels in India, and review the competitions of these channels. (15)

OR

Write an essay on your Favorite Channel. (15)

4. Write short notes (**any two**) (10)
- a) Breaking News
 - b) Reality show
 - c) Exit Polls on News Channels
 - d) DTH.

P.T.O.

5. Explain the difference between E-paper and Online Newspaper. Give any five names of Online Newspapers in India. (15)

OR

Explain, how Internet is a useful tool for the print media Journalists ? How the Journalists use this tool ? (15)

6. Write short notes (**any two**) : (10)

- a) Google
- b) Advertising on Internet
- c) Browser
- d) Email.

मराठी रूपांतर

सूचना : उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

१. भारतातील सार्वजनिक सेवा प्रसारण आणि खासगी व्यापारी नभोवाणी यांच्यातील फरक कार्यक्रमांच्या स्वरूपात स्पष्ट करा. काही उदाहरणे द्या. (१५)

किंवा

भारतात नभोवाणी हे अद्यापही एक शक्तीशाली माध्यम आहे, असे तुम्हास वाटते काय ? उदाहरणांसह तुमच्या मुद्याचे समर्थन करा. (१५)

२. टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) : (१०)

- अ) विविध भारती
- ब) एफ. एम. वाहिन्या (चॅनेल्स)
- क) धावते समालोचन
- ड) बातमी पत्रे.

३. भारतातील २४ तास वृत्तवाहिन्यांच्या विश्वासाहर्तेचे परीक्षण करा या वाहिन्यांतील स्पर्धेचा आढावा घ्या. (१५)

किंवा

तुमच्या आवडत्या वाहिनीवर निबंध लिहा. (१५)

४. टीपा लिहा (कोणत्याही दोन) : (१०)

अ) ब्रेकिंग न्यूज

ब) रिअॅलिटी शो

क) वृत्तवाहिन्यांवरील मतदानोत्तर चाचण्या

ड) डीटीएच.

५. ई-पेपर आणि ऑनलाईन न्यूज पेपर यातील फरक स्पष्ट करा. भारतातील कोणत्याही पाच ऑनलाईन वर्तमानपत्रांची नावे द्या. (१५)

किंवा

मुद्रित माध्यमांच्या पत्रकारांसाठी इंटरनेट हे उपयुक्त साधन कसे आहे ? ते स्पष्ट करा. पत्रकार या साधनाचा वापर कसा करतात ? (१५)

६. टीपा लिहा (कोणत्याही दोन) (१०)

अ) गुगल

ब) इंटरनेटवरील जाहिरात

क) ब्राऊझर

ड) ई-मेल.

[4313] – 7

Seat No.	
-------------	--

First Year M.A.M.C.J. Examination, 2013
(Advertising and Public Relations)
Paper – VII : MARKETING AND CORPORATE COMMUNICATION

Time : 2 Hours

Max. Marks : 50

Instruction : Figures to the right indicate full marks.

1. What are different types of Advertising ? Explain any three in detail. 15

OR

What are various media available to an advertiser ? State their importance. 15

2. Define Public Relations. Explain the role and importance of Public Relations in Corporate Communication. 15

OR

What are the qualities and responsibilities of Public Relations Officer ? Explain his communication skills. 15

3. Write short notes (**any four**) : 20

a) Difference between Advertising and Public Relations

b) House Journal

c) Press Conference

d) Political Public Relations

e) Public Relations and Social Responsibilities

f) Marketing Mix.

P.T.O.

मराठी रूपांतर

सूचना : उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

१. जाहिरातींचे विविध प्रकार कोणते ? कोणतेही तीन सविस्तर स्पष्ट करा. १५

किंवा

जाहिरातदाराला उपलब्ध असलेली विविध माध्यमे कोणती ? त्यांचे महत्त्व सांगा. १५

२. जनसंपर्काची व्याख्या करा. कंपनी संज्ञापनात जनसंपर्काची भूमिका आणि महत्त्व स्पष्ट करा. १५

किंवा

जनसंपर्क अधिकाऱ्याची गुणवैशिष्ट्ये आणि जबाबदाऱ्या कोणत्या ? त्याचे संवादकौशल्य स्पष्ट करा. १५

३. टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : २०

अ) जाहिरात आणि जनसंपर्कातील फरक

ब) गृहपत्रिका

क) पत्रकार परिषद

ड) राजकीय जनसंपर्क

ई) जनसंपर्क आणि सामाजिक जबाबदारी

फ) बाजार मिश्रण.

[4313] – 8

Seat
No.

--

First Year M.A.M.C.J. Examination, 2013

Paper – VIII : A) MAGAZINE JOURNALISM AND BOOK PUBLISHING

Time : 2 Hours

Max. Marks : 50

Instruction: Figures to the **right** indicate **full** marks.

1. What are the main distinguishing feature of Daily Newspapers and Magazines ? **15**

OR

Elaborate on the skills required for Editing a Literacy Magazine. **15**

2. Describe the organization structure of a Book Publishing company. **15**

OR

As a book publisher, how you will publish the book of New Author ? **15**

3. Write short notes (**any four**) : **20**

a) National Book Trust

b) Book Fairs

c) Importance of Photographs in Magazines

d) Film Fair

e) Newsweek

f) Mauj Prakashan.

मराठी रूपांतर

सूचना : उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

१. दैनिक वर्तमानपत्रे आणि नियतकालिके यांच्यातील मुख्य फरक दर्शविणारी वैशिष्ट्ये कोणती ? **१५**

किंवा

नियतकालिकांची पत्रकारिता वृत्तपत्रांच्या पत्रकारितेपेक्षा वेगळी कशी ? हे विशद करा. **१५**

P.T.O.

२. पुस्तक प्रकाशन कंपनीची संघटनात्मक रचना स्पष्ट करा.

१५

किंवा

पुस्तक प्रकाशक म्हणून तुम्ही नवलेखकाचे पुस्तक कसे प्रकाशित कराल ?

१५

३. टीपा लिहा (कोणत्याही चार) :

२०

अ) नॅशनल बुक ट्रस्ट

ब) पुस्तक मेळावे

क) नियतकालिकांमध्ये छायाचित्रांचे महत्त्व

ड) फिल्म फेअर

इ) न्यूज वीक

फ) मौज प्रकाशन.

[4313] – 9

Seat No.	
-------------	--

First Year M.A.M.C.J. Examination, 2013
Paper – IX : CURRENT AFFAIRS

Time : 2 Hours

Max. Marks : 50

Instruction : Figures to the right indicate full marks.

1. Explain the new 'Anti-rape Act' on background of the Delhi gang rape case.
Do you think it will overcome the problem of sexual violence against women ? **15**

OR

Compare Narendra Modi and Rahul Gandhi as Prime-ministrial candidates for
next Lok Sabha elections. **15**

2. What are the reasons behind the severe drought in Maharashtra ? Suggest ways
to solve the problem. **15**

OR

Union Budget of 2013 has stressed on rural development, explain the statement
with provisions. **15**

3. Write short notes (**any four**) : **20**

- Usha Jadhav and Vikram Gokhale
- Indo-Pak Relations
- Need of Journalism Education
- Rahi Sarnobat
- Freedom of Expression and Social Networking sites
- Barak Obama.

P.T.O.

मराठी रूपांतर

सूचना : उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

१. दिल्ली सामूहिक बलात्काराच्या पार्श्वभूमिवर नवीन बलात्कारविरोधी कायदा स्पष्ट करा. महिलांच्या विरोधातील लैंगिक अत्याचाराच्या समस्येवर हा कायदा मात करेल, असे तुम्हास वाटते काय ? १५

किंवा

आगामी लोकसभा निवडणुकीसाठी पंतप्रधानपराचे उमेदवार म्हणून नरेंद्र मोदी आणि राहुल गांधी यांची तुलना करा. १५

२. महाराष्ट्रातील तीव्र दुष्काळामागील कारणे ? कोणते दुष्काळाची समस्या सोडविण्यासाठी उपाय सुचव. १५

किंवा

“केंद्रीय अर्थसंकल्प २०१३ ने ग्रामीण विकासावर भर दिला आहे” हे विधान तरतुदींसह स्पष्ट करा. १५

३. टीपा लिहा (कोणत्याही चार) : २०

अ) उषा जाधव आणि विक्रम गोखले

ब) भारत-पाक संबंध

क) पत्रकारिता शिक्षणाची गरज

ड) राही सरनोबत

इ) अभिव्यक्ती स्वातंत्र्य आणि सोशल नेटवर्किंग

फ) बराक ओबामा.